

وگشتی ءِ توسیپ ءِ گپ ءِ تران ءِ لڑ

مسلمانانی تکفیر ءِ ودی بنیک.
شریعت ءِ حکمانی نہ منگ ءِ تھا
مسلمانے پہ دگے مسلمانے ءِ کُشنگ: اے کا پر!

دومی
چاپ
۲

سَنَد
SANAD

BI

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين
سيدنا ونبينا محمد الأمين وآله وصحبه أجمعين

نوکیں نشانے ودی بٹنگ ؛ ماں پگرے گمراھی

انوگاں کپرے نشانے ماں مسلمانانی تھا گیشتر ودی بوتگ ء بازیں مردمے ء چہ ایشی ء بابت ء تساهل ہرچ اش کتگ داں جاگھے کہ « آے کاپر» ء گال بازیں چہ آیاں عادت ء رواج ایربیتگ ء اے تساهل ء بے پرواہی ء چہ پتنہ گیشتر بیان انت ، پہ ہون ریچگ ء دل اش کتگ، ننگ ء ہیا بے لجی پہ مسلماناں ، پت ء ماتانی ہبرے نہ زورگ ء چہ لوگ مردم ء سیاد ء وارساں جتا بٹنگ سرسدگ جوڑ بوتگ ء ماں آسر ء پہ راستیں ستک ء باور ء ہاترا ہمدگر ء کشت ء کوش ء چست بوتگ انت ء آئی ء علت ء سبب بید ء جاہلی ء زنانت کاری چہ اسلام ء نیگراہ ء دگہ ہج نہ انت.

ناں ! جایز نہ انت.

چوش کہ مزن شانیں واجہ ﷺ ء گشتگ : « ایما امری قال لافیہ : یا کافر، فقد باء احدہما، ان کان کما قال ، والا رجعت علیہ.» بزاں (ہروہدے یک مسلمانے پہ وتی مسلمانیں براتے ء بہ گشیت: آے کاپر، ہما گشتگیں کپرے گال چہ آ دوئیناں یکے ء پدتر ایت، اگاں ہمے پیم گشگ بوتگ ، و شر ، گڑا نہ پہ وتے گشتگیں ء پدترایت. ء انچوش ابوذر (رض) ء روایت کتگ کہ آ مزن شانیں واجہ ﷺ ء گشتگ: ہرکس مردمے ء کاپر بہ گشیت ، یا توار بہ کنت: آے ہدائے دژمن ، ء آ مردم چوش مہ بیت پدا وت پہ آئی ء پدترایت. ء ہنچوش ابو سعید خدری چہ ہدائے رسول ﷺ روایت کتگ کہ گشتگ : « ہج مردے دگہ مردے کاپر مہ زانت، بزاں کہ چہ آ دو نپرے یکے ء پدترایت، اگاں آ مردم کاپرے بیت کہ (پہ وتی ہکے رس اتگ) گڑا نا آ مرد وت کپر گشگ ء ، کاپر بیت.» ۲

چست : آیا راست انت کہ یک مسلمانے دگے مسلمانے ء بہ گشیت (آے کاپر)!

غلطیں برداشت - غلطیں پھم

بلے آیا چه مسلمانان انچین کسے هست که دگران په کرده رواج ء آیان تکفیر بکن انت؟

هرکس اے گواهی ء به دنت که بید چه الله ء دگه هچ هداے نه انت ء محمد الله دیم دانگین انت ء گون نیکی کنگء وشهال به بیت ء چه بدین کاران مان تنگی ء گپتاری ء دیم په دیم بیت آ مومن انت.

امیرالمومنین ، عمر بن خطاب (رض) گشیت: هداے رسول ﷺ گشتگ: « هرکس ء که نیکی آئی ء وشهال بکنت ء بدی آئی ء پریشان بکنت آ مومنے انت»^۱

آ په هما کس که براسء « آے کاپر» به گشیت، وهده که آ چه کسے انت که آئی ء نیکی آئیء وشهال کنت ء بدین کرده چه دل نگران بیت، کجام چیزه اثرانت په آئی ء ایمان ء کپر پیسرترا گواهی ء انت!؟

اعمش چه ابوسفیانء روایت کتگ که گشیت: من جابره گشت اون: آیا شما چه اهل قبله ایان کسے ء گشتگ ات: کاپر؟ جابره گشت: نه - پدا من جست کت: گشتگ ات مشرک؟ جابره گشت: الله ء پناه براں آ وهده چه اے هیره دگه ڈول بوت.^۲

هچ وهدا! اے فتوا راست نه انت: چپاکه صحابه ، تابهداره دراهیں عالم، اے کپره « کفردون کفر» تفسیرش کتگ، بزان اے کار گناه ء کبیره انت، بلے اے گناه کرتگیں چه اسلامء در نه بیت.

بلے الله تعالی گشیت: (من لم یحکم بما انزل الله فاولئک هم الکافرون) المانده: ۴۴ { بزان « هرکسے په آ چیزه که الله ء نازل کتگ، داوری مکت، گڑا آ چه کاپران انت» بزان چه ایشی دراهیں حکماں که شریعت ء کار مگرانت کاپرانت ء انچوش دراهیں مردم ء مهلوک که په اے حکمانی داوریء رازی انت هم کاپرانت! آیا انچوش نه انت؟

اے چمشانک ابن عباس، حذیفه، طاووس، مجاهد، احمد بن حنبل، ابن عبدالبرء عام مفسران چه: ابن جدیر، فخر رازی، بغوی، خازن، قرطبی ء دگه ... هست انت.^۳

جست: کجام کسان گشتگ اے آیاتء تها چه مراد کفردون کفر انت؟

لما قرطبی مان المفهم تفسیر آیاتء تها: ﴿ من لم یحکم بما انزل الله فاولئک هم الکافرون ﴾ گشیت: به ته ء زاهرء چه اے آیات ء استدلال گپتگء گناهء کنوکء کاپر زان انت ء اے آیات په آیان دلیلے نه انت.^۴

امام سمعانی ء اے آیاتء تفسیره تها گشتگ: بزان درچه اے آیاتء استدلال گپتگ ء گشیت: هرکس په آ چیزه که هاوندهء نازل کتگ، حکم مکت، آ کاپرانت ء اهل سنت گشت: حکمء ترک کنگ ء کاپر نه بیت.^۵

هرکس چوش به گشیت: آ نه اهل سنت ء ستنک ء، بلکین ستنک ء مهنج ء چه در گچینی کتگ. ژا چون بازیں شهء دعوت دئیوک گشت: کسے ء که بید چه آ چیزه که هاوندهء نازل کتگ، حکم بکن انت، کاپرانت؟

بازیں دعوت دُیوکانی پنت ء گمان

آیا مسلمانانی تھا کسی ہست انت کہ شرک اکبرۃ مرتکب بوتگ انت ء چہ اسلام ء در بہ بنت؟

ناں ، مسلمانانی میان ء کہ کسی مرتکب شرک اکبر بوتگ ء چہ اسلام ء دائرہ ء در بہ بنت، ودی نہ بیت.

اے ہیرے دلیل چی انت؟

اے داوای دلیل حدیثے انت کہ ہدای رسول ﷺ ء پہ عقبہ بن عامر (رض) گشتگ: « ہدای سوگند انت، منی ترس چہ ایشی نہ انت کہ چہ من رند ، مشرک بئیت، بلکیں چہ ایشی ترساں کہ شما پہ مال ء دنیاء دست آرگ ء پہ وت ماں وت ء گیشی کنگ ء چست بئیت»^۱

پہ امت ء ترسگ ماں دنیا ء گیشی کنگ ء بابت ء ء آ چیزے کہ پہ آئی بیگواہی ء بہ بیت، ثابت کنگ، ء امت ء سر ء ترس چہ دراہیں شرک اکبر ء نفی کنگ، ہما پیم کہ گراہذیبیں پیگمبرسیدنا محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم چہ آئی ء ہال داتگ انچوش کہ امام ابن عبدالبر ء التمہید ء تھا گشتگ: ہرکسے چہ محمد ء امت ء چیزے ء بہ ترسیت کہ آئی پیگمب آئی ء سر ء چہ ترسے نہ داشتگ ، بیمناکیں کردے ء مرتکب بیتگ.^۲

عالمان چہ نبی ء اے
گشگ ء چہ چیزے
زرتگ اش؟

اے حدیث راست انت بلے حدیث ء تھا دیمتر ء گالے ہست انت کہ کسی چہ آئی ء استناد ودی کنت آئی ء چیر دنت ء بزاں کہ اے علمی دزی سے پہ ہساب ء کئیت.

بلے آیا ہدای رسول ﷺ حدیثے تھا کہ امام مسلم ء روایت کنگ ، نہ گشتگ ات کہ روچ ء شپ نہ گوزانت مگر اے کہ عز ء لاتے پہ ہستگ ء باورمنگی ء ایرکنگ بہ بیت؟

آیا اے گشگ اگل ء باوری انت؟ گڑا اے حدیث ء تکملہ چی انت؟

عایشہ (رض) گشیت : من چہ ہدای رسول ﷺ ء اشکت کہ گشت: روچ ء شپ ہلاس نہ بنت مگر اے کہ عز ء لاتے پ ہستگ ء باورمنگی ء ایرکنگ بہ بنت: من گشت : یا ہدای رسول! و ہدے اے آیات نازل بوت: ﴿ ہوالذی ارسل رسولہ بالہدی و دین الحق لیظہرہ علی الدین کالہ ولوکرہ المشرکون ﴾ (الصف: ۹) بزاں : « آ کسے کہ پیگمبے پہ راستیں راہ ء ہکیں نیگراہ ء دیم دات تاں آئی ء ماں دراہیں نیگراہان غالب بہ کنت، گر چہ مشرک لوٹوک مہ بنت»
گمانوں کت کہ کار ہلاس بوتگ. پیگمبے ﷺ ء گشت : « تاں ہدا بلوئیت اے امر (شرک ء بت پرستی) رنگ زورایت گڑا ہاوند وشبوهیں گوانے دیم دنت تاں آ کسے کہ مومن انت آیانی ساہ ء بہ گپت ء آ دگراں یل بہ کنت تاں وتی پت ء پیروکی نیگراہ ء واٹر بکن انت»^۳

چہ ایشی پہ ما پدّر انت کہ عزّۂ لات ۽ سِک ۽ باورۂ منگ ، بت بوتگ انت کہ جاہلی ۽ زمانگ ۽ آیان ۽ سِک ۽ باورۂ منّ اتگ، پدا واتر نہ کن انت مگر اے کہ آخرالزمانہ ، ہما وھدے کہ کبری ۽ کیامت ۽ چیدگ زاهر بہ بیت دراہیں مومنانی ساہ گرگ بہ بیت ۽ اے امر انگت ۽ مئے زمانگ ۽ زاهرۂ ہور نہ بوتگ ۽ الحمدللہ گون ایمان ہور بیگ انگت منتگ ۽ ہست.

یک رویں باورے ماں مسلمانانی میان ۽

بلے آیا مانشیاں کہ کبرانی چاگردۂ چہروانت ۽ پہ کبرۂ سرچہل کن انت ، مشرک نہ انت؟

کبرانی چاگردۂ چہر ورگ حرام انت ۽ شرک نہ انت، بزان کہ شرک ہما انت کہ چہروروک کبرۂ واہندہ پہ ہدامنی ۽ نیت ۽ بہ دارایت ۽ چوش نہ انت، بلکیں آئی نیت پہ اے چہرورگۂ کبرۂ چاگردۂ، الی اللہ تقرب انت ۽ اے کار حرام انت، بزان کہ ہاوندۂ مئے عبادت کعبہ ۽ چاگرد ایرکتگ نہ پہ کبرۂ چاگردۂ.

ہج پیم! اشاں ۽ مشرکانی میان ۽ مزنیں دگری سے ہست انت؛ چوش کہ مشرکاں مشرکاں من اتگ کہ ما بتاں ہدامنی کنیں تا مارا گون ہاوندۂ نزدیک بکن انت ، بلے نادانیں مسلمان اے باورۂ سرۂ نہ انت کہ کبرانی واہنداں ہدامنی کن انت، گڑا اے گون ہمدگرۂ زاہریں دگری سے دارانت. ۽ انچوش یک چیزے چاگردۂ چہرورگ آ چیزۂ عبادت کنگ نہ انت چوش کہ ما کعبہ ۽ چاگردۂ چہروریں بلے مئے کعبہ ۽ چاگردۂ چہرورگ ہدامنی نہ انت ، بلکیں پہ اللہ ۽ ہاترا انت. چوش کہ کسے کبرۂ چاگردۂ چہروارت پہ کبرۂ ہدامنی نہ انت ، بلے پہ اے کارۂ بدعت ۽ گناہ ۽ چہرورگ پہ کبرۂ چاگردۂ مرتکب بوتگ ہست ۽ ہاوندۂ چہ آیان نلوٹ اتگ کہ کبرۂ چاگردۂ چہر بہ ورائت ۽ پیسرۂ اے بابتۂ گشگ بوتگ.

بلے آیا مشرک انچیں گالے زبان ۽ سرۂ نہ آورتگ؟ مگر آیان نہ گشتگ ات: (ما نعبد ہم الا لیقربونا الی اللہ زلفی) {الزمر:۳} بزان ما بتاں ہدامنی نہ کنیں بلے اے کہ مارا گون ہاوندۂ نزدیک کن انت. چہ ایشی کہ آیان بتاں ہدامنی کن انت، مرادش چو مشرکاں الی اللہ تقرب انت.

آیا دگہ دلیلے ماں اے عدم واتری ۽ سرۂ بید اللہ ۽ ہدامنی سے ماں مسلمانانی تھا ہست انت؟

بلے، چنت دگہ دلیل ہست انت، چہ اے گالۂ کہ جابرۂ روایت کتگ کہ من چہ ہداے رسول ﷺ ۽ اشکتگ کہ گشت: بزان کہ شیتان نا امیت بوتگ چہ ایشی کہ جزیرہ ۽ عرب ۽ نماز وانوک آئیۂ سِک ۽ باورۂ بہ من انت، بلے گرۂ چیل ۽ نزاع ماں آیانی میان ۽ ہست. ۱. ۽ انچوش ابن مسعودۂ روایت کتگ کہ ہداے رسول ﷺ ۽ گشت: « بزان کہ شیتان نا امیت انت کہ بت سرزمین ۽ عرب ۽ تھا ہدامنی بابت ۽ ایرکتگ بہ بنت ، آپہ کمے چیزۂ چہ شما رازی بیت ۽ آ صغیرہ ۽ گناہان انت کہ شمارا کارگرگ بیت، نوں بزان کہ اے چہ مہلکاتۂ انت.»^۲

بلے بازیں بزرگ ء دعوت
دنیوکاں چہ کہ متشرع
ابن انسان بنت کہ مردم ء
تکفیرکنگ ء بہ شرک ء جرم ء
گش انت، گڑا اے چے بزانتے
داریت؟

اے گمراہ ء ردیانی سرء کپتگ انت، وهدے کہ ہدای رسول ﷺ ء
۱۴۰۰ سال پیسرء مارا چہ اے کارء مکن کتگ ات ء گشے انگتء ہم
مئے میان ء ہست انت.

حذیفہ (رض) روایت کنت کہ اللہ ء رسول ﷺ ء گشت: بیمنایکس
چیزے کہ آئی ء چہ شمعے ہکء تھا ترساں ء بیمء مارشت ء کناں،
مردے کہ قرآنی ونگ ء ہمے کہ قرآن ء نوکیں رژن آئی ء تھا ودی
بیت ء اسلام ء مدافع ایرکنگ بیت، بید چہ آئی ء چیزے کہ اللہ ء چہ
آئی لوٹ اتگ، بدلی کنت ء آ وهدی قرآن ء وتی پشت سرء دوردنت
ء ہمساهگ ء سرء زہم کشیت ء آئی ء بہ شرک ء متہم کنت. حذیفہ
گشیت، من گشت: اے ہدای پیگمبر ﷺ ء کجام یکیں بہ شرک ء
سزاورترانت، کسے کہ متہم کنت یا کہ کسے کہ متہم بیت؟ آمزن
شائیں واجہ ﷺ ء گشت: بلکیں کسے کہ متہم کنت.»^۱

سبحان اللہ، گڑا اے دراہیں گشت ء کوش ہب ایرکنگ ء ہونء ریچگ تکفیر ء اتہام ء شرک
ء باطلء ہاترا انت ء پیگمبر ﷺ ء چہ آئی ء مکن کرتگ؟

بلے ہرکس آئی ء مرتکب بہ بیت، مزنیں بیمے سرء ایرانٹ ء کبیرہ ء گناہ ء مرتکب انت، آئی
ء گنا ہمینچو مزن انت کہ دراہیں مہلوکی گشتگ.

ہاوندگشیت: ﴿من اجل ذلك كتبنا على بني اسرائيل اذ من قتل نفسا بغير نفس او فساد في
الارض فكأنما قتل الناس جميعا ومن احياها فكأنما احيا الناس جميعا ولقد جاءتهم رسلنا بالبينات
ثم ان كثيرا منهم بعد ذلك في الارض المسرفون﴾ بزاس: پہ ہمے ہاترا بنی اسرائیل ء سرء
ایرکتگ کہ ہرکس بید کسے ء {مان قصاص ء جاہء} کسے ء یا کہ {بید سبب ء} فسادی {کہ}
مان زمینء {مرتکب بہ بیت انت} بہ گشیت، چوش انت کہ گشے دراہیں مہلوکی کشتگ ء
آ کسے کہ {سبب ء} زندگ بوہگ ء کسے ء بہ بیت، چوش انت کہ دراہیں مہلوکی زندگ
داشتگ ء بے گمانء مئے دیم دانگین ان پہ آیاں رژناہیں نشانے آورتگ. آ وهدی، گڑا چہ
آیاں بازینے چہ آیاں مان زمین ء سرء گیشی کن انت.»^۲

«انچوش ہدای رسول ﷺ ء گشت: مسلمانء بد گشی فسق ء آئی ء گشگ کپر انت»^۳
چہ پاکیں پروردگارء لوٹیں تاں مارا چہ کبیرہ ء گناہء تکفیرء مسلمانانی متہم کنگ ء شرک ء چہ
نجات بہ دنت ء مسلمانانی ہوناں حفاظت بکنت ء مئے براس کہ مان گمراہی ء مسلمانانی
تکفیر کنگ ء کپتگ انت ء اے تکفیر آیاں ء پہ کشت ء کوش ہب تراک ء کش داتگ، ہدایت
اش بکنت ء چہ اللہ ء لوٹیں کہ مسلمانان چہ زاہرء باتن ء فتنہ ہاں دور بہ کنت، بے شک
آ واجہ ء توان ء اے کارء داروک انت ء آ چہ مہرواناں مہروان ترانت.

راستین تعامل گوں مردمانی ردیاں

اگان فرضا گوں آ چیزے دلگوشی ء شما بیم ء بابت ء مسلمانانی پہ شرک ء اتہام ء ذکر کنگ ات بزوریں، گڑا آیا اے پہ آ مانا انت کہ عالم ء دعوت دیوک ماں شرعی ء بدعتانی نہ منگ ء دیم پہ دیمی ء کہ اسلام ء چاگردہ رواج کپتگ انت ہچی مہ گُش انت؟

ناں ، نیگراہ ء عالم ء بزرگ پہ وظیفہ ء کارگرگ ء ہاترا آ چیزے کہ پہ شریعت ء دیم گیری ء راست انت، چست بہ بنت، بلے باید انت چیرہ دانگیں چیزانی ہیالداری ء بکن انت:

- ردی ء گوں نرمی ء راست بکن انت ء اے چہ منے پیگمبر ء سرور ﷺ ء یک رہبندے ء انت.
- توامیں امت یا مزنیں بھرے چہ آئی ء کپر ء تھا کپگ ء شرک ء چہ پاک انت، مگر آ کہ قطعی نص ے ماں آئی ء بابت ء تھا بہ بیت انت.
- پہ کسے کہ پہ مردمانی ردیاں راست کنگ بلوٹ ایت، لازم انت کہ وتی تھا چہ شک ء بدگمانی ء دیم پہ مسلمانان وتی کرد ء ستک ء باور ء سلہ بکنت ء بزانت کہ آیانی کپگ شرعی مخالفت ء تھا، سروسج کنگ آیان پہ کپر ء شرک ء متہم کنگ نہ انت، گڑا ناں آئی ء بنت ء نصیت ہچ پایدگے نہ دارایت ء پہ جوانیں آسرے ء ہلاس نہ بیت.
- عالمانی سرا واجب انت تاکہ شریعت ء علم ء تخصصانی سر ء احترام ایر بکن انت، انچوش کہ پہ کسے کہ حدیث ء علم ء زانتکارانت، نباید انت فتوا بہ دنت تا وهدے کہ علم ء فقہ ء تھا زانتکارنہ انت ء ناقل فتوا ء ہک نہ انت پادہ پہ اجتہاد ء سیمسر ء ایربکنت تاں وهدے کہ فقہ ء مہ زانت.
- دعوت گرے کہ فقہ ء علم ء تھا زانتکارانت، گوں جہدہ پہ دعوت ء امر کنگ ء ورنایانی راہ آرگ ء جہد بکنت ء آیان ء دیم پہ اللہ ء بیاریت ، بلے ناں چہ فتوا ء مصدرہ.

و تـسـرـیـں گـپ ء تران ء تـوسـیـپ ء و تـلـش ء لـڑ

ہدائے رسول ﷺ گشیت: اے علم ء چہ ہمک پشپدان، عادل اش زورانت ء آئی ء چہ افراطگرانی توسیپ ء گوں اهل باطلانی هوری ء تاویل ء جاهل اش یات کن انت۔^۱

انچوش کہ مردمانی تھا رمبے هست انت کہ چہ هاوند سبحان ء کلام پاک ء پیغمبر ﷺ رد زورانت پہ رنگے کہ منھج علمی ے سلف صالح پہ ما رس اتگ هست، سازگار نہ انت ء پہ نیگراہ ء مراد ء پروردگار ء مزنیں ارزشت ء یکنگ نہ انت

چہ قرآن ء لہتے آیات کہ پہ بید چہ مسلمانانی بابت ء نازل بوتگ انت مسلمانانی هاترا کارگرگ بنت ء خاصیں آیات، پہ درستان حکم صادرکن انت ء پہ قرآن ء هدائے رسول ﷺ ء حدیثانی توسیپ ء پھم ء ہبران دثنت، انچوش کہ مسلمانانی دل ء دماغاں ردیں پھم ء ریشگ جتگ ء ماں آسر ء چہ آیانی رواج ء کرداں دگہ ڈولی ے سرجنت کہ گوں اسلام ء نیگراہ ء ہچ نزدیکی ے نہ داریت۔

مارا ماں اے لڑانی درمیان ء پہ اے واجہ هانی ردیں پکراں پجاروکی بیت۔

سند
S A N A D

www.sanad.network

twitter: @sanadnetwork

facebook.com/sanadnetwork

youtube.com/sanadnetwork